

9 СЫНЫП
ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІ

Мысырды билеген қыпшақтар.
Кипчаки, правившие Египет.

Талқылау сұрақтар/ обсуждаемые вопросы.

1. Кто изображен на картинке?
2. По какой причине изображены три фотографии?
3. В картине герой какого произведения изображен?

9-10-сабақ

Мысырғы билеген қыпшақтар

ЖАҢА СӨЗДЕР
қауіп төнді, пауеске, нөкер, шаһар

МӘТІНАЛДЫ ЖҰМЫС

АЙТЫЛЫМ

1-тапсырма. Сұрақтарға жауап бер.

1. Суреттерде кім бейнеленген?
2. Не себепті үш түрлі сурет берілген?
3. Суреттерде қандай шығарманың кейіпкері бейнеленген?

64 3-тақырып

Жаңа сөздер

- Шабуылдау-нападение
- Қауіп төнді-нависла угроза
- Құлдыққа сатты- продан в рабство
- Қолбасшы-военначальник
- Өнер-ғылым ошақтары- центры науки и искусства.

65 стр 3 задание. Прочитай внимательно текст.

ОҚЫЛЫМ

МӘТІНМЕН ЖҰМЫС

3-тапсырма. Мәтінді түсініп оқы.

XII ғасырда Мысырды шығыстан моңғолдар шабуылдаса, батыстан кресшілер шабуылдады. Мұсылмандардың мәдениет-ғылым орталығы — Мысыр мен Сирияға **қауіп төнді**.

Сирия әскерінің қолбасшысы — Бейбарыс баһадүр мәмлүктер гвардиясымен Бағдатты босатты. Бейбарыс — қыпшақ жерінен құлдыққа сатылып, қолбасшы деңгейіне көтерілген қыпшақ баласы. Одан кейін Бейбарыс Сирияны Шыңғыс ханның немересі — Құлағудың әскерінен босатты. Екі жылдан кейін Құлағуды бүкіл Мысыр жерінен қуды. Ал 1291 жылы қыпшақ мәмлүктері Сириядан крест ұстаушыларды біржолата қуып, рыцарьлардың шығыстағы ең ақырғы қорғаны — Акра қаласын алды.

Сөйтіп, мәмлүктер араб жауынгерлерімен бірігіп, Мысыр мен Сирияны моңғолдардан құтқарды. Әлемге әйгілі өнер-ғылым ошақтары болған Отырар, Самарқан, Киевтердің халіне жеткізбей, Каир, Алжир, Кордоваларды аман сақтап қалды.

Мәмлүк сұлтандар басқарған Мысыр жерінде қыпшақтар Алтын Орда мен қазақ жерінің әдет-ғұрпын, тәртіп-дәстүрін енгізді. Ата-бабасы қыпшақтан шыққан мәмлүк сұлтандардың жолында **күнұзақ** сырнай тартқан жүздеген нөкер тұрды. Қыпшақша киінген сән-салтанатты нөкерлер Бағдат, Мысыр, Мекке, Каир шаһарларының көшелерін басына көтерді. Қыпшақтың **бектері** мен байлары өздерінің жас кездерінде бабалары мінген пәуескемен Ніл өзенінің жағасында серуендеді. Мәмлүктер сот ісін де Дешті қыпшақ жобасымен жүргізді.

І. Есенберлин «Көшпенділер»

66 стр 5 задание-Отметь да или нет по информации из текста.

66 стр 6 задание- Озаглавь каждый абзац, выпиши ключевые слова, напиши какая главная мысль каждого абзаца.

ОҚЫЛЫМ АЙТЫЛЫМ

5-тапсырма. Мәтіннен берілген ақпараттарға «иә» немесе «жоқ» деп жауап бер.

	Ақпарат	Иә	Жоқ
1	Мысырды моңғолдар шабуылдаған жоқ.		
2	Бейбарыс баһадүр мәмлүктер гвардиясымен Бағдатты босатты.		
3	Бейбарыс — қырғыз жерінен құлдыққа сатылған қолбасшы.		
4	Қыпшақ мәмлүктері 1291 жылы Сириядан крест ұстаушыларды қуып шықты.		
5	Мәмлүк сұлтандар Мысырға Алтын Орда мен қазақ жерінің әдет-ғұрпын енгізе алмады.		

ОҚЫЛЫМ ЖАЗЫЛЫМ

6-тапсырма. Мәтінді оқып, әр ойбөлігіне тақырып қой, негізгі идеясын анықта. Әр ойбөліктегі тірек сөздерді теріп жаз.

Азатжол	Тақырыбы	Негізгі идеясы	Тірек сөздер
1-азатжол			
2-азатжол			
3-азатжол			

Выполни задание в тетради. Удачи!